

Predplata van Šibenika:
— na tromjeseč 3 Kr.
— na pō godine 6 Kr.

Predplata u Šibeniku
sa donošanjem lista u kuću
jednaka je kao i van Šibenika.
Pojedini broj stoji 6 para.

HRVATSKA RIEČ

IZLAZI SRIEDOM I SUBOTOM.

Predplate i pisma šalju se
Uredništva. Nefrankirana s
pisma ne primaju. Rukopisi
se ne vraćaju. Oglasi, pri-
občena pisma, zahvale itd.
tiskaju se po 20 para redak
= ili po pojedini. = =

Naš zemaljski odbor

Pod ovim naslovom „Narodni List“ od 15 siečnja brani naš Zemaljski Odbor od prigovora raznih novina, od kritike netemeljite, diletantske, nepravdne, štetne. Prigovara on „P. C. Hrvatskoj“, „Narodnoj Obrani“, pa i nama. Ne čemo se baviti njegovim, što smo mi prigovorili i što „Narodni List“ nazivlje netočnošću. Davno još pisali smo, da se zemaljski odbor mora uticati namjestništvima činovnicima za rješene svojih vlastitih spisa i plaćati ih za to dosta obilno, i da je to ne samo materijalna, već i moralna šteta, jer zemaljski odbor na taj način mora na silu povjeravati dobar dio svojih posala namjestništvu na očiti uštrb one autonomije, koju mora da uživa takova vlast.

Mi smo pisali ovo dobrom namjerom, pa nam to i „Narodni List“ priznaje, ali on opaža da naš prigovor nije točan. Radi se, veli „Narodni List“ jedino o računarskim operacijama, o poslovima, koji ne mogu povrediti autonomiju Zemaljskog odbora. U svom radu zemaljski odbor je potpuno neodvisan od vlade. Bilo bi dakako željeti, veli isti „Narodni List“, da zemaljski odbor ima svoj posebni računarski ured; ali to bi skupno zapalo, te u današnjim financijskim prilikama, kraj drugih neodoljivih potreba nije još moguće to provesti. U boljim prilikama morat će se i na to promisliti. U krugovima narodnih zastupnika već se je ovo pitanje pretreslo. Način kojim danas zemaljski odbor rješava računarsku stranu svojih posala, najjeftiniji je. Prama tomu on donosi materijalne koristi, a moralne štete u bitnosti ne može da bude.

Kako se vidi i „Narodni List“, dapače i zastupnici nisu posve zadovoljni sa današnjim načinom računarstva zemaljskog odbora. Oni su pripravni u boljim okolnostima to stanje popraviti. Uzmimlju ovu pripravnost na ugodno znanje, nek nam je dozvoljeno, da naš prigovor malo bolje razbistrimo. Zemaljski odbor troši godišnje za računarstvo, koje obavlja c. k. namjestništvo, do 20.000 K. To je liepa svota. Svakako bila bi dovoljna za plaću šestorice sedmero činovnika zemaljskog odbora, koji bi imali da sačinjavaju računarski o dio zemaljskog odbora. Sa troškom dakle od 20.000 K mislimo, da bi zemaljski odbor nezavisno mogao obavljati svoje računarstvo, jer više od 7 činovnika teško da bi trebavalo. Razliki dakle štednje teško da u tom sprječavaju naš zemaljski odbor. Mislimo još da ti razliki ne bi smjeli vrediti ni onda, kad bi

zemlja morala trošiti i koju tisuću više nego danas, a to uprav radi očuvanja autonomije zemaljskog odbora. Reći da obavljanje računarstva zemaljskog odbora po namjestništvu ne smeta autonomiji našeg odbora, mislimo da je onako samo, da se reče. Jer napokon i ako namjestništvo ne odlučuje o raznim troškovima, to ipak mora da ima u svojim rukama sve moguće spise, koji o dotičnim stvarima odlučuju. A kad je tako, očito je da namjestništvo bez ikakvog drugog organa nego računarskog t. j. novcem zemaljskog odbora zna za sve posle, za sve novčane operacije, za sve podpore, za sve troškove itd. Ako namjestništvo i ne odlučuje u odlukama zemaljskog odbora, zar njegov računarstvo nema indirektno nikakvog upliva na vrst onih odluka? Mi mislimo dakle, da je naš prigovor prilično temeljit i da je do koristi i časti zemaljskog odbora, da on stvori o sebi svoj računarski o dio. Mi držimo da bi svota od 20.000 K, koja se dan danas troši bila dovoljna. A i kad bi ju trebalo za koju hiljadu povećati, mislimo, da bi se radi autonomije zemaljskog odbora moralo i to žrtvovati.

Ovo smo onako samo nahreli, jer u potankosti nismo htjeli ući. Nama će biti milo ako i ovo bude dosta, da se uskori ustanova računarskog odjela kod zemaljskog odbora, jer u tomu je, zemaljski odbor do nedavno bio toliko skućen, da je i teško „njegov“ računarski o dio svoja izvješća morao sastavljati na talijanskom jeziku. U zadnje doba, priznajemo, ista se sastavljaju hrvatski. Ali i tomu je doprinijela mnogo javna štampa svojom kritikom, pa je dobro da kritika bude i u buduće.

SRSKO-BUGARSKI CARINSKI SAVEZ

Naše je novinstvo u obće pozdravilo ovaj savez s pravom radošću. Nama tu radost nije bilo od potrebe naposeb izričati, jer smo se ovog pitanja ozbiljno dotakli, kad smo D. r. odgovorili Havassu. Ondje smo temeljito obrazložili prieku njeđu, da se dodje do bratstva svih podunavskih naroda. Naveli smo razloge s kojih su ti narodi jedan na drugoga upućeni u svakom pogledu. Obzirom pako na susjede tih naroda, rekli smo, da se savez podunavskih naroda imperativno nameće. Prema prodiranju njemačkog upliva podunavski narodi stesni danas već obrane, prepusteni su sami sebi, te međusobno ne najbolje razpoloženi nisu u stanju, da se opru njemačkom *Drangau*. To stanje postaje još teže usljed gospodarsvene neuredjenosti tih naroda, jer dok ta

traje oni se ne mogu osoviti na svoje noge na industrijalnom i trgovačkom polju. Ovo smo sve utvrdili još prije nego je viest o srbsko-bugarskom carinskom savezu prodrla u javnost. Prema tome naravno je stvar, da nas je ta viest obradovala jer znači mnogo, jer dokazuje, da u Srbiji i u Bugarskoj napokon uvijaju, kako ih samo uzajama obrana može spasiti od dosadašnjeg izrabljivanja sa strane Niemaca.

Dolazi od sebe, da je taj savez morao biti nepoćudan Austriji, kojoj je do toga, da sfera njezinih ekonomskih interesa ostane netaknuta. Za to je ona i poduzela sve one poznate mjere, ne bi li taj savez u zametku osujetila. Ma koliko ona pri tome radila za svoju korist, mora se sasvim pokuditi ovo njezino nastojanje, koje ako nije u sebi bezsravno, a ono je svakako tjesnogrudno, jer nitko ne može i ne smije prieti drugome, da se razvija i da se ekonomski pridize. Austrija to dakako ne čini samo za sadašnjost, već još više za budućnost, znajući, da će poslie g. 1917 stupiti u život prava srbsko-bugarska carinska unija. Ne treba sumnjati o tome, da će ona poradići sve moguće, da do toga ne dodje.

Mozda će u mnogome uspjjeti, jer ni Srbija ni Bugarska nisu još tako ekonomski uređene, da bi mogle bez uštrba preći preko pruzinih mjera, koje bi znala Austrija prizustiti. Ali da će započeto djelo, kojemu je temelj utdaren srbsko-bugarskim carinskim savezom, moći ona sasvim pretrgnuti, nije nikako moguće. — Značilo bi to onda, da Srbija i Bugarska hoće i nadalje biti žrtve i smatrati se ekonomskim vazalima Austrije. — Do toga ne će i ne može više doći. Korist, opravdanost, njeđu i svrhu saveza uvijaju vrlo dobro balkanske države i u obće svi podunavski narodi. To se je ovih dana očitavalo u javnoj štampi tih naroda. A vrlo je utješljivo, da su i sami Magjari istog mišljenja. I oni uvijaju, da se njihovi interesi slažu s onima svih podunavskih naroda, da su svi ti narodi eminentno poljudjelski, te da prema tome imaju zajedničke interese, koje im je zajednički braniti.

Srbsko-bugarski carinski savez nije nego prvi korak k ostvarenju tog velikog saveza. Rumunjska, Grčka, Albanija, Crna gora pristupit će sigurno što prije u taj savez, a što se tiče nas Hrvata, a onda i Magjara, nije moguće, da bismo mogli ostati sa strane.

Kad se sve to ostvari, a ostvarit se mora, onda će i budućnost podunavskih naroda bit bolja, jer će svaki strani utjecaj na njih bit oslabljen, a napokon i slomljen. Ne će to bit samo savez carinski ili

savez za ekonomske interese, već će biti i savez politički, jer se jedan bez drugoga gotovo ne da zamisliti.

U takovom savezu moći će se jedino svako pitanje obće koristiti urediti na zajedničko zadovoljstvo. U svojoj kući ovi će savezni narodi razvijati se u blagostanju i napredku i rado će doprinasti sve potrebitno na obranu zajedničke slobode, a i domovine. Odklonit će se svako trvenje među njima, koje je uvijek bilo samo na korist trećemu; nastupit će sloga i sporazum kao najsigurnija podloga uzajamnom radu za zajedničko sretno budućnost.

Da se to toga dodje, treba da podunavski narodi muzevno odbiju svaki pokušaj, koji bi ih u tome mogao sprječavati, pa se uzdamo, da će se već sada i Srbija i Bugarska na ovom prvom važnom koraku održati, da ne će sustati, t. j. da će odoljeti svakoj zapreci.

Mi im u tome od svega srca želimo potpun uspjeh.

U Poljskoj.

Naši će se čitaoci sjećati one naše brzoglavne viesti, da je papa Pio X. bio upravo poljskome episkopatu pisao, kojim ga se odvrćalo od svakog utjecaja u politički život. To je pismo postiglo nasuprot sasvim svačemu ih to naredilo, nego pokazalo, da oni sami hoće da budu sudići o političkoj svojih taktici i da oni ne će, da se što upliva u njihove političke prilike. — Uzprkos poznatom nenavijeh vatikanske politike u Francuzkoj, kao da u Vatikanu hoće bas da nastave utjecati u politička pitanja raznih država, makar uslijed toga i pretrpeli vjerski interesi. A da će tako biti i u Poljskoj o tome nema sumnje, ako odnosaji potraju onakovi, kakovi su sada, jer ima među Poljacima već jaka struja, koja ide za tim da se potpuno oslobodi svake odvisnosti od Rima. Uvidjeli su tako, da je Vatikan učinio ovaj korak samo za to, da steče dobrovoljnost ruskog dvora i da ugodi njemačkome caru. Sva krivnja radi takove neopreznosti pada na papina tajučka Merry de Vala, koji je još jednom eto dokazao, da nije do ruzasno svome pozivu. — Tražiti, da se ugodi staronovim vladama i na nje se jedino oslanjati, ne mariti, ne voditi računa o nezadovoljstvu naroda, navlastito jevrejima, nije sigurno ni diplomatska mudrost ni kršćanska krjepost. — A da je Merry de Val zbilja takav, to smo i mi Hrvati vrlo dobro upoznali u pitanju naše glagolice.

Poslie izbora Fallieres-a.

Izbor Fallieres-a za predsjednika francuzke republike daje gradiva svim novinama. Konferenca

Hrvatski kralj Petar I. Kresimir Veliki u Šibeniku.

Petar I. Kresimir, sin kralja Stjepana I. i mletačke duždevne Hicele, primi kraljevstvo hrvatsko iz ruku otvorenih prilično jako i opravljeno; premda nije bilo ni izjaleka onako silno i prostrano kako za prvoga kralja Tomislava.

Netom zasjedne na hrvatsko prijestolje (1058) nastavi otvoreno djelovanje oko uspostave hrvatskoga gospodstva nad jadranskim morem.

Najprvo mu je bilo, da dohije upravu bizantske Dalmacije već povrijeđe vrhovne vlasti carigradskoga dvora, t. j. da dovede u sklad davni hrvatski zahtjev na dalmatinsko zemljište s pravima suvereniteta, koje je carigradski dvor prvi privajao na onu starodavnu temu; drugim riečima, imao je poravnati razmiricu između naslova sa strane hrvatske glade zemljišta, koje je spadalo u zemljopisnu cjelinu hrvatske države i između historijskoga prava, na koje se sa bizantske strane pozivalo.

Da je Petar Kresimir dostigao taj tiesni odnošaj između istočno-rimskoga cara i hrvatskoga

kralja odmah kroz prva godina svoga vladanja svjedoči nam listina izdana u veljači god. 1059, gdje se čita: „*in orientis partibus... cum muno imperante... ego Cresoimir... rex Dalmacie Croatiae*“... pa i druga rabska iste godine, na delu koje piše: „*imperi moderate habenas conneno, Croatiae dalmatinorumque regnum gubernante domino Petro*“.

U ostalom zadohivši Petar Kresimir činom vladalačka vlast u Dalmaciji nije se protivio, da i historičko pravo carigradskoga dvora nadje ondje i nadalje svoje izraz kroz carske *strategie*, *katapanane* i *protospathare*, koji napokon nisu bili ništa više nego zastupnici i poslovođe grčkog cara kod hrvatsko-dalmatinskoga kralja. Popuštajući po taj način osjetljivosti carskoga dvora, postigne Petar Kresimir, da Isak Komnen pokloni Hrvatskoj on pouzdanje, koje se je prije za Vasilija II. poklanjalo mletačkoj obćini, čiji se duždi od Petra II. Orseola gijzdali u svojem naslovu umetkom *vojvodā Dalmacie*.

Ali nije bilo to dosta, nego oštrouzan kako bijasē Petar Kresimir brzo je shvatio, da ne će moći svojih osnova ostvariti, ako uz posjed ne

steče i privrženost primorskih gradova. — U primorskim gradovima, izuzmemo li hrvatski Šibenik, romanski je živalj od vieka gospodovao, pak smo vidjeli, koliko je taj živalj prkosio Petrovim predstasticima, erpeći snagu nešto iz svojega ustrojstva, a nešto iz izvanjske pomoći; u tomu prkosu vodilo je glavnu ulogu latinsko svećenstvo i trgovačko građanstvo, koje je naginjalo Veneciji.

Petru Kresimiru stajala su otvorena dva puta: ili slomiti silom taj živalj, ili pridobiti ga milom. On je, kako se iz djela vidi, odabrao taj drugi put, a najpачe nastojao steći povjerenje u prvom razredu pučanstva — u svećenstvu.

Imajući za sebe latinsko svećenstvo, nadao se on i papinskoj podpori, tim više, što je papinskoj državi Hrvatska bila naravnim saveznikom profi Mletčanima, a samoj s. Stolici zgodan bedem protiv odmetnutog Bizantua.

I tu privrženost doista zadobi pokazujući se darežljivu naprama crkvi, u podizanju samostana i zaštićivanju svećenstva. Preostale nam povelje, darovnice i izprave njegove toliki su spomenici ne samo bogoljubstva hrvatskoga kralja Petra Kresimira,

mira, nego još i njegove duboke i oštrouzne politike. Posljedica njegove politike bila je ta, da je god. 1069 u kraljevskom Ninu okružen od hrvatskih velmoža i dostojanstvenika, mogao doista kazati: *Bog svemogući rasirio je moju državu na kopnu i na moru*.

I zaisto za onih doba bile su medje hrvatskoj državi: Drava, Dunay od utoka Sava, Dava do utoka Drine, Drina po prilici do Višegrada, zatim erta povučena od Višegrada do Rame, zatim ta rieka s Neretvom, napokon Jadransko more, rieka Raša i po prilici ista medja, koja je i danas prema Kranjskoj i Štajerskoj.

Po tomu dade se uvaziti starodavna hrvatska kronika, koja tvrdi, da je bilo u Hrvatskoj sedam banova, koji su tolikim ovcim kotarima, u koje bi hrvatska zemlja podijeljena, predpostavljene bili, i koji da su birani od porodice Kacića, Kukara, Svačića, Čudomirića, Mogorovića i Šubića. Ova dioba najviše dotikuje vladavini Petra I. Kresimira, jer i on spominje u svojoj ninskoj listini više banova „*cum nostris tapanis comitibus, atque banis*“.

(Sliedi)

u Algerasu, izbori u Engleskoj, spor između Francuzke i Venezuele sve je to kroz ove dane postalo od manje važnosti pred izborom u Versaillesu. — Svi se natječu u tome, tko će bolje i svestranije karakterizirati Loubetovu nasljednika i njegovo buduće postupanje u tome svojstvu. Većina se slaže u tome, da će on biti ne samo nasljednik Loubeta u časti, već i u djelovanju, t. j. da će slijediti u svemu njegove stope, jer da se je izpostavilo, kako se je Loubet kroz svih 7 godina svog vladanja podnio najtaktičnije i najsvjestinije i ostao u svemu i po svemu vjeran ustavnim republiku. — Glade pitanja mira Fallieres ne će sigurno dati povoda zamršajima, dapače bit će jedan od najiskrenijih njegovih zagovaratelja i uzdržavatelja. — Upravo za to, što se promjenom osobe predsjednika ne mijenja politička situacija, ovaj izbor nije u Francuzkoj pobudilo nikakva izvanredna oduševljenja, ali je zato u obće prijatno primljen. — U Rusiji je Fallieres-a čista štampa veselo pozdravila. — I druge države gledaju u njemu čovjeka, na svom mjestu. U Vatikanu primljena je vijest o njegovu izboru s velikom ravnodušnošću.

Medjutu do 18. veljače Loubet ostaje pravim poglavicom države, a Fallieres dotle ostaje prostim građaninom. To je prvi slučaj ove vrsti u Francuzkoj.

Relativan mir u Rusiji.

Još su svakome živo u pameti strašni dani revolucije u Moskvi i u drugim predjelima Rusije. Sad je gotovo svugdje nastupio relativan mir, i ne dolaze više onako grozne vijesti. Pokret još jedino traje u baltičkim pokrajinama, čemu se nije čuditi, jer se taj pokret tu vodi nastojanjem agitatora sa preko granice, odluka se pobunjenici obdržavaju i oružjem. I u Kavkazu pokret se nije još sasvim smirio. Tamo se između sebe kući Jermeni i Muhamedanci. To revolucionarcima dolazi u horu, jer stvaraju još veći nered. U obće vidi se, da revolucija u Rusiji spada i u snazi i u ekstenzivnosti. Hoće li nastati novi trazijski teško je pogoditi, jer su izumrli svi žilvi. Vlada još uvijek može mnogo da računa na svoju oružanu silu, a dotle revolucionarcima ne će bit lako zapodjeti ikakvu novu akciju. Značajna je u ovašvim prilikama izjava Vitte-a o položaju...

ko dugo pod vodom, da se ne da obradivati, po čemu da bi kroz tri četirine godine narod ostao bez kruha, kad se žito ne bi uvažalo. U tom ga je poduprao i nezaboravni Don Miho Pavlinović, pa što oni onog puta doživjeli, što se slihedo uvijek u redu do nedavna. Sada iznenada nastaju nove poteškoće, e. k. viši savjetnik Tacconi stvara sve moguće neprilike, da otežea i osujeti slobodni uvoz žitja.

Na 15. srpnja 1905. trgovačko je društvo preko svog podpredsjednika g. Mate Jankova, člana trgovačke komore, upravilo na trgovačku komoru pismo, u kojemu je iztknuto bilo, kako je količina uvoza žitja prosta od carine nedostatna siromašnom narodu, te kako bi shodno i humanitarno bilo, da trgovačka komora izposluje podpunu oprost carine na žitja, što se uvažaju, a kad to ne bi bilo moguće, da se svim mjestim trgovcima u tom pogledu priznadi one polakšice, što ih uživaju trgovci ostalih pokrajina ove države t. j. da im se kao susjedima i meštaciima Srbije, Rumunjske, Bugarske i Rusije dozvoli popust carine t. j. na kukuruz za polovinu, na pšenicu, ječam, zob za trećinu, a na raž za manje od trećine.

Takav obiljeni porez bio bi ne samo pravičan, jer je priznat i drugim državljanima, već bi ublažio pučku nevolju i doprinio razvitku naše zapušteno trgovačke mornarice, koja bi se pomogla dovoženjem žita i pružila našim pomorcima zarade. — Osim toga trgovačko je je društvo pridružilo i predlogu g. Mate Vidovića, koji je dne 19. ožujka 1904. zagovarao, da se grade magacine za spremanje žitja, pošto današnja carinara, i ako Log reda, nema dovoljnog pomješaka za tu svrhu. Više puta se dogodilo, da je narod svojim zaštedjenim novcima dolazio po žito, pa ga se odbijalo izgovorom, da nema žita prosta od carine, jer da nije došla dozvola, a jedan je tešk morao praznu kući, da se opet drugi dan sa sela povrati, izgubivši tako dva dana, pa ako je imao posle koju polakšicu, opet mu je slabo pomagala, jer je kroz to napustio za dva dana svoj težački rad.

To je sve trgovačka komora uzela u obzirljan obzir i učinila sve moguće kod nadležnih čimbenika, a zavezao se je za to i njezin član, zastupnik Ante vitez Vukavac.

Bare Eregović iz Rogoznice, otac mnogobrojne obitelji, iza 15 godina svog službovanja kao mornar grijeh pa i kapetan, bez novčije plate, ili milostinje bi potjeran iz službe sred čice zime. Ovaj postupak vrijedja čustva svakog pravednog čovjeka, te u ime humanitarnosti protiv njemu mora da svak posvudjeje. Preporučamo međtuto i vladi, da i unapried dade Negrin masovnih subvencija, da zbog toga još bolje daviti siromašnu pomoć.

Nevrieme. Kroz prošla tri četiri dana imali smo užasno vrieme. Studeni zapadnjak, pak bura snizila je bila temperatura do izpod nistice. U planini mora da je smiezilo, a na moru je sigurno hjesnila olujna, jer nam parobrodi iz Trsta zakasnije za dva dana. Poštu od nedjelje primismo tekar danas. Jutros je napokon osvanuo liep, vedar dan.

Neređi na poštam. Tuže nam se mnogi naši predplatnici, a osobito iz okolice Sinja, da „Hrv. Bje“ primaju po 10-15 dana kasnije. Molimo, da se list istim uretvicu odmah, a da ga se ne drži na poštam ili gdje drugo. Ljudi plaćaju, pa hoće, da budu dobro i odmah služeni.

Čuvaj mjestnog kazališta Mazzoleni-a A. S. bio je ovih dana odpušten iz službe, te je na njegovo mjesto stupio neki talijanac, jedan od članova biesce operete. — Mislimo, da uprava kazališta nije najbolje postupala, kad je udielila tuđincu ovo mjesto, jer je ovim htjela tobože pokazati, da u Šibeniku nema čovjeka, koji bi znao i htio vršiti takvu službu. Liepo je i plemenito pomagati tuđincu siromaha, ali dok kod nas ima i onako dosta nevolje i potrebe, prv je dužnost pomagati i podpirati svoje ljude.

GOSPODARSTVO

Naše voćarske prilike.

Premda je naša domovina radi svog položaja, gorskog obilježja i blagoga podneblja veoma prikladna za gojenje...

...do sada osobita briga sa naše, a i s vladine strane, da su na to uplivali drugi razni uzroci.

Pred očima vinogradara Dalmacije, koji sačinjavaju 7/8 njezinu pučanstva i koji su jedina radna ratarska ruka, nije lebdila druga misao od one, kako će bolje negovati lozu, kako bolje urediti svoju „baštinu“, da nu bolje plodi. Izim loze, nisu gotovo htjeli ni da znadu, ni da čuju za koju drugu granu privrede, a što se pak napose voćaka u pravom smislu rieči tiče, dalmatinski ih je vinogradar omayolazavao i nazivao svakojako, dok mu nije uspjelo, da ovu „guložariju“ iz svog vinograda izbaci. Nije li to kadkad učinio, zasluga je težačke žene, koja hoće da se ostavi sirota voćka na miru, e da ona uzmgne u svoje vrieme plod ne prodati i krceri kupiti „traveršicu“. Ova njegova žarka ljubav za vinovom lozom uzrok je, da je njegova radna ruka prevrнула brda i doline, te je zasadi lozu i ondje, gdje koza, tako rekuc, teško pristupa.

Zaludu ćemo širom našeg primorja trazit dobro uredjeni voćnjak ili pitomu voćnu dubravicu. Svega ovoga naše oko samo zeljeti može. Na bijelo-vapnenastim izprekrčenim brežuljicima iz kojih proviruje krivotrati panj, opažamo u ovo zimsko doba ljubičasto-bjelokastu ponjavu bajamova cvietia, a malo kasnije i onu crvenkastu višanja i trešanja. Na tome prestaje naše voćarstvo!

Voćarstvo danas kod nas na žalost nije niti uznegredna grana narodnog gospodarstva, dočim stalno možemo utvrditi, da bi, kad bi mi se posvetila veća pomnja, nešto više mara, moglo svojim izvozom biti važna grana naše privrede. Nu što na žalost opažamo? Ono, što bi mi u obilju mogli imati i izvoziti, treba da uvažamo i da sa skupe novce kupujemo. Da je uvoz voća u Austriju iz Italije dosta velik najbolji nam je dokaz taj, što isti igra znatnu ulogu pri sklapanju trgovačkog ugovora između ove dvije države.

Još smo jednom rekli, a danas ponavljamo, kako nije za nas častno, da na našim obalama po primerskim gradovima talijanci razapinju svoje čadorove, pod kojima prodaju svakvrsno povrće i voće. Ovi čadorovi su oni nosioci velike talijanske ideje, stupovi oki koji se okreće lega nazionalne. Ovo mrtvilo, ovaj recimo nemar naprama

ZADNJE VIESTI

* Na 19. o. m. bio je ukopan baron Korf, koji je sadma sebe ustrelio u Valnu u Rusiji, kad određeni da podle pod zapovjedništvom generala Orlova ugubiti ustanak u baltičkim pokrajinama, na zapovjedničku se puca, morao i on paliti pušku. U času, kad je ubio, zepa samokres i data se

...je marokanski delegat u... Toretz izjavio, da Maroko ustanovu strane policije u... orna ustanova vriedjala vlast i prava sultana.

* Ministarstvo Fortis u Italiji nada se imat većinu u parlamentu; Fortisove izjave, da će čije osvjedočiti one, koji namjeravaju pobijati novu vladu.

* U Francuzkoj će brzo početi radito oko inventara crkava. Ima ih do 30.000. Predtjadia se, da će pri tome bit velikih izgreda, jer kod francuzkih katolika vlada velika uzrujanost.

* U Hamburgu bilo je na 17. o. m. velikih, pače krvavih izgreda, izazvanih od socialista.

* Ove godine izabran je u americkim parlamentu za zastupnika za prvi put jedan Slaven, tridesetogodišnji Čeh A. Mišalek.

* Predsjednik Roosevelt objelodanio je peticiju, poslanu mu od mnogo dobitnih engleza i drugih lidenosti iz drugih država, koja ga mole, da bi izposlovaov na arbitrarnom sudu u Haagu pretresanje jermenskog pitanja. Roosevelt ne kaže, što u stvari misli učiniti.

* Španjolski parlament izabrao je svojim predsjednikom Canalejasu.

* Ministarstvo trgovine u Beču namjerava povisit poštansku na pristojbu obična pisma. Mjesto dosadašnjih biljeva od 10 para, plaćat će se od 1. ožujka o. g. za običan list biljev od 12 para, To je preskupo, jer i bez toga kod nas je do sada postarina bila dosta visoka.

U Zagrebu na 19. o. m. u jutro očutio se opet lagani, valoviti potres.

* U Četiniju poteo je novom godinom izlaziti tiskom državne štamparije novi list pod naslovom „Ustavnost“. Po programu se i po naslovu vidi, da će bit polu službeni organ crnogorske vlade.

NAŠE BRZOJAVKE.

BEOGRAD 24. Austrija je zabranila uvoz životinja iz Srbije. To je pogoršalo odnose. Stojanović predviđa, da će doći do ukinuća ugovora sa Austrijom. Srbija će pak odgovoriti Austriji za zabranom uvoza svih austrijskih provenienca.

BEC 24. Fevrvary konferencija u Goluhovskim i s Pitreichom. Svrha je konferencije pokušat za zadnji put može li se kako riešiti kriza.

ALGERIRAS 24. Očlaslan Maroka Mohamed El Toretz odlučno se protivio uredjenju lovnih puškara u Maroku. Na konferenciji poprimalo je do sad 5 točaka reglamana o kromčarenju s oružjem.

RUDIMPESTA 24. Ugarska je naredila da se providi sve potrebno odnoso na zabranu uvoza životinja iz Srbije.

BEC 24. Duskora će bit službeno objavljene zaruke kneza Alfonsa Battenberga.

BEC 24. Večeras se očekuje Fevrvary-a ovdje, koji dolazi da bude opet primljen u audienciju kod kralja.

Vlastnik, izdavalac i odgovorni urednik: VLADIMIR KULIĆ
Tiskarnica Ivan Staglianac — Šibenik.

DOMAĆE VIESTI

Dejdućim brojem naš list će izlaziti u običnom svom formatu. Nastojat ćemo, da se odužimo za ova zadnja tri sakata broja.

Za družbu Sv. Ćirila i Metoda za Istru, primio je naše uredništvo od Veleučeng Gosp. Roka Stojanova iz Tiesna K. 25, a to od jedne oklade dobivene uglednoj osobi talijanske stranke u Dalmacije; od Gosp. D-ra Frane Alaečevića K. 2. Prije izkazanih K. 11-10 ukupno K. 38-10. Napried za našu Istru!

Za siromašne hrvatske djake u Zadru primio je naše uredništvo od Veleučeng Gosp. Roka Stojanova iz Tiesna K. 25, a to od jedne oklade dobivene uglednoj osobi talijanske stranke u Dalmaciji. Ovaj je novac naš urednik danas poslao na ruke Veleuč. Gosp. Miha Obuljena u Zadru.

Is Kazališta. — Naši građani pohajdički kazališta, koji su znali dosta toga oprostiti operetnom društvu, što ih je prihucilo slabo zabavljalo, jer u ukupnosti ne doraslo, nisu mogli ustrpljivo proći preko jedne neskladnosti.

Bilo je to u nedjelju večer, kad je jedan oficir sa Schwarzenberga sjedio na rubu jedne lože. Piskanje i vikanje naučilo je dobitnog gospodina, da se u kazalištu i u loži sjedi na svojoj stolici.

Velikodušnost gosp. Negria. Kad se je ono bilo dalo u bezposlicu osoblje na Negrievim parobrodima, tad je g. Negri javio, da će morati povisit vozne cene, e da udovolji želji momčadi na parobrodima. Ovo obećanje vriedilo je, dok Negri nije našao drugo osoblje. Žrtvom morao je pasti i

NAŠI DOPISI

Split.

Samovoljno postupanje ovdješnjeg e. k. višeg financijalnog savjetnika prevršilo je već svaku mjeru. On prikovsi svim njezinim trgovcima, osobito onima u žitijama. Dotle je došlo, da je prvim zanimanicim. dozlogrdilo, te su odustali od daljnog rada, jer su smatrali, da im je izpod dostojanstva dolaziti u doticaj s financijalnim organima, iza kako ih se prosudilo kao najuže kromčare.

Novo ustrojeno društvo trgovaca, kojemu je zadaca štiti u svakoj prigodi uzajamne interese trgovačkog našeg svijeta, vidjevši nepravice, koje naši trgovci trpe u pogled trgovine u žitijama, i neprilike, što im se stvaraju od strane financ. vlasti, prosvjedovalo je preko svog upraviteljstva proti takovu postupanju i preporucilo način, po kojemu se doista bez vekscije može voditi strogi nadzor nad uvozom žita.

Bit će mnogima još u pameti, kako je blagopokojni Dr. Miho Klaić u svom svjedernom nastojanju, da radi u korist zanemarene i zapušteno Dalmacije sklono bio bečke vlastoderže, da se u Dalmaciju dopusti uvoz od nekoliko stotina kvintala razne vrsti žitja. Bio je predstavio bečkoj gospodi, kako se naš siromašni narod davi sjerkovim i prošenim kruhom, kako našled velike saditbe loze i ogromnih močvara, te neodređenih rieka velik dio naših polja, kao što su cetinsko, inotsko, metkovačko, kninsko, drniško itd. leži ta-